

DANMARKS NATURFREDNINGS- FORENING

BERETNING FRA LOKALKOMITEEN FOR ÅRHUS KOMMUNE.

D. 2. 11. 1998.

Tilstandsrapport:

Hvert år udgiver Worldwatch Institute en rapport om udviklingen mod et bæredygtigt samfund; rapportens titel er: "Verdens Tilstand". I år er denne udgivelse blevet suppleret, idet en lokal miljøoptimist og provokatør - Bjørn Lomborg - har skrevet en bog med titlen: "Verdens Sande Tilstand".

Der er mildt sagt en verden til forskel på de 2 publikationers syn på vores fælles miljø, og måden hvormed vi sikrer fremtiden. Skal vi prøve at forebygge, eller skal vi reparere, når ulykken er sket, og hvordan skal der prioriteres? Det er her, vandene skilles.

Det rene vand:

I Danmarks Naturfredningsforening prioriteres forebyggelse frem for reparation, men i virkelighedens verden er det ofte nødvendigt at arbejde samtidig med begge dele, hvad den følgende beretning tydeligt illustrerer. Beretningen bygger som sædvanlig på de myndighedsafgørelser og henvendelser om natur og miljø, som lokalkomiteen modtager i årets løb; sammenlagt drejer det sig om flere hundrede henvendelser. Hovedparten af disse bliver af forskellige grunde ikke til egentlige DN-sager; alligevel er det det samlede materiale, der giver det mest fuldstændige billede af den "sande tilstand" i kommunen. Derfor skal der undtagelsesvis også gives et par dugfriske og tankevækkende smagsprøver fra den sagsstak, som vi har valgt at lade passere upåtalte.

1) Der er konstateret et ukrudtsmiddel i grundvandet ved Skæring Strandvandværk. Derfor gives midlertidig tilladelse til udledning af vandet til nærliggende grøft med henblik på at finde forureningskilden. Danmarks Sportsfiskerforbund finder udledningen af grundvandet betænkelig, da virkningen på faunaen ikke kendes. Miljøstyrelsen er forstående over for bekymringen men giver alligevel tilladelse. Rent drikkevand har forståeligt nok en høj prioritet.

2) Holmstrupværkets drikkevandsboring er forurennet med samme ukrudtsbekæmpelsesmiddel. Også her foreslås udledning til

nærliggende bæk, der har afløb til Brabrand Sø.

3) En lodsejer ansøger om tilladelse til årlig oppumpning af 10 m³ vand fra Egåens udløb til havevanding for at spare på drikkevandsressourcen, som ellers benyttes. Ansøgningen afslås med bl.a. følgende begrundelse: "Vanding med vand af så dårlig kvalitet kan medføre en risiko for spredning af en række sygdomsfremkaldende bakterier i haven med deraf følgende smitterisiko. Ved vanding med spreder vil der være mulighed for vandstøvdannelse i luften, som vil udgøre en smittekilde for ejendommens beboere, og også for naboer og eventuelt forbipasserende i tilfælde af vinddrift."

Som det ses af eksemplerne, er spørgsmålet om prioritering uhyre nærværende og aktuel i stort set al sagsbehandling. Bjørn Lomborgs løsningsforslag går bl.a. ud på at nedprioritere det såkaldte forsigtighedsprincip og bruge ressourcerne til noget andet. Vil det mon være den rette prioritering i ovenstående 3 eksempler? Passer holdningen til den følgende sagsgennemgang? Og hvad er iøvrigt den "sande tilstand"?

Regionplan:

Bortset fra et Regionplantillæg om Århus Havn (se senere) har der ikke været regionplanhøringer af relevans for os i 1998. I stedet har vi og DN centralt overvejet, hvilke centrale emner, der bør medtages i den næste regionplan. Det er blevet til et oplæg kaldet "Syv skitser til en bæredygtig Regionplan 2001", som amtet har fået overdraget i såvel skriftlig som mundtlig form. De 7 strategiske emneområder, der ud fra en national synsvinkel bør præge den amtslige planlægning, er: Bæredygtige regionplaner - Bygrænsen og det bynære landskab - Handlingsplan for naturen - Handlingsplan for trafikken - Handlingsplan for energien - Handlingsplan for vandet - Fra offentlighed i planlægningen til folkeligt engagement.

Vi håber naturligvis, at amtet vil gøre brug af denne håndsrækning.

Lufthavn ved Århus:

I lokalkomiteens bemærkninger til Regionplan 1997 står bl.a.: *"Efter årelange debatter om placering af en lufthavn nærmere Århus er det befriende, at amtet nu én gang for alle har slået fast, at Tirstrup er fremtidens lufthavn for Århus. Ikke flere spildte kræfter skal bruges på placeringsanalyser vest for Århus."* Knap 2 år senere må vi erkende, at denne bemærkning var for optimistisk. Faktisk har debatten lige siden kørt i højeste gear med det ene luftkastel efter det andet. Man har næsten fået det indtryk, at uden en lufthavn tæt på byen - men uden for kommunegrænsen forstås - vil Århus være på falllittens rand. Vi er imidlertid fortsat af den mening, at stillingtagen til placering af en international lufthavn ikke er et byrådsanliggende eller for den

sags skyld et lokalt anliggende men derimod et nationalet anliggende. Nu må trafikministeren sætte punktum for denne unødvendige luftkrig mellem kommunen og amtet. Arbejdsindsatsen kan bruges på andre og væsentligere trafikale problemfelter end lufthavnsanalyser.

Kommuneplan:

Sidste år vedtog Århus Byråd kommuneplanen "Århus Kommune i det 21. århundrede". Planen rummer bl.a. en række flotte visioner og målsætninger men ingen handlingsplan. Det er der imidlertid rådet bod på i dette forår, hvor den første handlingsplan så dagens lys. Det er meningen, at der hvert fjerde år skal laves en ny handlingsplan. Inden for vort interesseområde, trafik og natur og miljø går de fleste handlinger på udarbejdelse af en række nye undersøgelser, konsekvensvurderinger og beregninger. Derfor vil denne handlingsplan ikke umiddelbart sætte væsentlige konkrete spor uden for Rådhusets mure i planperioden frem til 2001. Det kunne der ellers godt være brug for!

Grønt regnskab:

Gentagne gange har lokalkomiteen fremsat ønske om, at kommunen forpligtiger sig til at udarbejde grønne regnskaber, og efter budgetforhandlingerne sidste år er det nu endelig blevet et krav i handlingsplanen. Med datering maj 1998 har kommunen da også lavet en publikation med titlen: "Grønt regnskab 1997". Vores og byrådsflertallets argumentation for et grønnt regnskab er anført i forordet, hvor der bl.a. står:

"Formålet med det grønne regnskab er over for kommunens borgere og omverdenen i øvrigt at informere om ressourceforbrug og miljøpåvirkninger fra såvel den kommunale virksomhed som fra borgernes og erhvervslivets aktiviteter. Desuden er det formålet at informere om miljøindsatsen og miljøtilstanden i kommunen og at fremstå som debatskaber."

Det lyder smukt i vore øre, men et grønnt regnskab skaber ikke megen debat, hvis det forbliver ukendt for kommunens borgere. Næsten ingen ved, at det er trykt, det ligger ikke fremme til afhentning på bibliotekerne, og selv os, som ellers regelmæssigt og i rigt mål modtager trykt materiale fra kommunen, er holdt uvidende om dette interessante regnskab. Skal det ikke bare ende som en "hyldesucces", er det nødvendigt med en helt anderledes PR-virksomhed. Det oplyses, at oplaget er 500; det er næppe nok til, at det i acceptabelt omfang kan nå rundt bare til kommunens egne institutioner, og det er måske forklaringen på, at de suverænt største forbrugere af varme - folkeskolerne - heller ikke har modtaget materialet. Her vil det ellers også kunne indgå i en pædagogisk sammenhæng. Det må I, kære byråd, gøre bedre, hvis det grønne regnskab skal have mening.

Lokalplaner:

Niveauet under kommuneplanlægning er lokalplanlægning. I 1998

har vi kommenteret 2 planer:

Område til offentlige formål ved Stadion Allé. Aarhus Idrætspark.

Hver eneste gang, nærrekreative områder ønskes beskåret eller forringet, er DN på vagt! I forbindelse med dette forslag til en udvidelse af stadionanlægget og opførelse af en ny storhal ønskes et fredsskovpligtigt skovområde øst for Stadion inddraget til tennisbaner. Imidlertid kan planen sagtens realiseres uden dette indgreb, og vi har derfor foreslået, at afgrænsningen mod øst ændres, parallelt iøvrigt med skovlovsmyndigheden, Silkeborg Statsskovdistrikt, der finder afgrænsningen "uacceptabel".

Blandet bolig- og erhvervsområde ved Riis Skov og Klintegaarden.

Lokalkomiteen har i 1988 kommenteret et lokalplanforslag for samme område nemlig planen for opførelse af det såkaldte Langelinjehus. Problemet dengang var vejadgangen, som var planlagt gennem Riis Skov. I det nye forslag har kommunen taget konsekvensen og ladet vejadgangen ske sydfra, hvilket vi naturligvis er tilfredse med. Derimod er vi absolut ikke tilfredse med, at den nye plan foruden byggeri neden for Klintegaarden også opererer med en 7 etages beboelsesbygning klods op ad Riis Skov. Realisering af denne del af projektet vil medføre, at kommunens egen intention om "at knytte byen, skoven, havnen og bugten sammen", så der kan "opnås en arkitektonisk, landskabelig og miljømæssig helhedsvirkning" ikke kan opfyldes. Vi opfordrer derfor til, at beboelsesdelen helt fjernes fra lokalplanforslaget.

Siden sidste år er der kommet endelig afgørelse vedrørende planen om opførelse af et **Etnografisk Museum m.m. ved Moesgård**. Vore bemærkninger omhandlede et smukt og bevaringsværdigt levende hegn samt biltrafikken, som vi ønskede minimeret eventuelt ved gennemførelse af en spærring for gennemkørende trafik. Kommunen er enige med os i hegnets værdi; om trafikken anføres, at den skal "holdes under observation" i forbindelse med de planlagte udvidelser ved Moesgård. Derimod kan kommunen ikke anbefale, at Bispelundvej eller Moesgård Allé lukkes for gennemkørende trafik.

Af ældre sager (fra 1996), som vi har kommenteret, men hvor en endelig afgørelse fortsat mangler, er der 2 nemlig:

- **Ankomstcenter med benzinstation, turistinformation m.m. ved Åhavevej**

- **Boligbebyggelse ved Åkrogen.**

Et gammelt hængeparti vedrørende noget ulovlig bebyggelse m.v. ved **Mariendal Havbakker** skulle nu langt om længe og efter

- urimeligt mange brevvekslinger være bragt i orden.
- Affald:** Heldigvis forekommer der sager, omend få, som kan løses uden en årelang og opslidende sagsbehandling. Et eksempel herpå er en uautoriseret og skæmmende "losseplads" nordøst for Lisbjerg. Godt en uge efter vor henvendelse til kommunen blev der indgivet politianmeldelse, og få dage efter var affaldet fjernet og arealet ryddet. Hvor ville det være rart noget oftere at støde på et så effektivt arbejde.
- (En netop afsluttet amtlig affaldssag fra Bispelundsvej syd for Århus har til sammenligning varet i over 5 år og resulteret i et sandt hav af skrivelser og besigtigelser. En konsekvens af manglende konsekvens!).
- Erhvervsområde:** I februar i år stillede Århus kommune følgende spørgsmål: "Er det en god idé at planlægge og udvikle et nyt erhvervsområde tæt ved motorvejen nord og vest for Årslev? Da vi i anden sammenhæng har foreslået, at hovedbanegården flyttes til det nye udbygningsområde ved Årslev, har vi ikke kunnet anbefale forslaget. Iøvrigt mener vi, at "virksomheder med udpræget transportbehov" i højere grad skal placeres med adgang til jernbane og/eller havn end med adgang til motorvejsnettet. Dermed bliver placering af transportcentre og store havneanlæg naturligvis også af vital betydning!
- Vejanlæg:** Ved tidligere årsmøder er 2 store vejprojekter ved Århus blevet omtalt. Det drejer sig dels om Motorvejsforbindelsen til Herning (dog minus strækningen ved Silkeborg!) og dels om det såkaldte Motorvejshængsel mellem Søften og Skødstrup. Ingen af disse planer har sat sig spor i landskabet, den første på grund af manglende økonomi, den anden fordi den såkaldte VVM-redegørelse først lige er blevet færdig.
- Før de endelige projekter realiseres bliver de forhåbentlig af Århus kommune vurderet overordnet ud fra trafikmålsætningen, som den fremgår af det grønne regnskab. I mål 2 står:
- "At begrænse det samlede transportarbejde og dermed energiforbruget i transportsektoren med henblik på at reducere trafikens miljøbelastning. Det er specielt hensigten at forbedre det samlede miljø i Midtbyen ved en omlægning af trafikken her."*
- Århus Havn:** Det ambitiøse forslag om en udvidelse af Århus Havn er et godt eksempel på, at målet om at begrænse det samlede transportarbejde eller den samlede forurening fra transportarbejdet ikke er blevet vægtet. Det samme kan siges om de trafikale problemer, havneudvidelsen vil skabe for Århus by. Disse og andre problemer med havneudvidelsen har repræsentanter for lokalkomiten haft mulighed for at drøfte ved et maraton borger-/politikermøde i december 97. Tilsyneladende er der kun et punkt, hvor man har

lyttet lidt til vores kommentarer, nemlig spørgsmålet om forebyggelse af forurening af vandmiljøet i havnen. Foranlediget af DN undersøges nu alternativer til anodebeskyttelsen af metalvæggene ved kajerne.

I forbindelse med den offentlige debat, der netop pågår om de bynære havnearealer, har lokalkomiteen fået tildelt spaltepads i kommunens debatavis. Det afgjort største problem set med vore øjne er den voldsomme ikke-havnerelaterede trafik på vejnettet mellem Den Permanente mod nord og Tangkrogen mod syd en strækning på knap 5 km. Uden en effektiv løsning af dette problem vil havnefronten aldrig kunne opnå de kvaliteter, som byrådet efterspørger. Valget står mellem det nuværende inferno af støj, virvar, benzinos og diselos og en løsning, der erstatter hovedparten af biltrafikken med alternative transportformer. Enhver begrænsning af privatbiltrafikken i Århus møder modstand. Vi opfordrer derfor til, at byrådet nu benytter lejligheden til at udvise lidt politisk mod. Andre større byer har kunnet løse trafikproblemerne uden en affolkning af midtbyen til følge. Det må Århus også kunne. (Det kræver i parentes bemærket ikke flere P-pladser i Århus City men færre! Århus City Forenings ønske om konvertering af "Park-and-ride" til "Park-in-City" kan vi således ikke støtte - tværtimod).

Miljøbeskyttelses-
loven:

I en havneby som Århus med mange store virksomheder vil der være relativt mange miljøgodkendelser. Således har vi alene inden for det sidste år gennemgået 44 såkaldte kapitel 5-godkendelser vedrørende særligt forurenende virksomheder. Ingen af disse godkendelser har vi fundet anledning til at anke, men en enkelt vedrørende et ét års forsøg med amalgamgenindvinding har vi kommenteret, og orienteret om, hvad vi vil sætte fokus på ved næste ansøgning. - En ankesag fra 1997 vedrørende Brdr. Foltmar er blevet afgjort i år.

Brdr. Foltmar:

Sagen drejer sig om brug af HFC-gasser, der har en drivhuseffekt 1.000 gange større end CO₂. I Miljøstyrelsens afgørelse anføres, at godkendelsen anses for "utilstrækkelig begrundet", hvorfor afgørelsen som udgangspunkt burde ophæves og sagen henvises til fornyet vurdering i amtet. Da virksomhedens bidrag er relativt lille, accepterer Miljøstyrelsen imidlertid tilladelsen, dog med en tidsmæssigt begrænsning på 2 år i stedet for amtets udspil på 8 år. I Århus Stiftstidende d. 11.01.97 kunne man under overskriften "Endnu en sommer med lugt på Århus Havn" læse, at århusianerne kan forvente endnu en sommer med lugtgener på grund af en klage fra DN. Samme tema anslås i Århus Amts årsberetning for 97/98, hvori der står, at "Miljøgodkendelserne af de to foderstoffer har været igennem en meget lang proces ... fordi de blev

påklaget af Danmarks Naturfredningsforening". Man bibringes næsten det indtryk, at det er vores skyld, at det lugter i Århus! Siden er sagen afgjort, og 2 skorstene kommet op at stå, uden at det har løst lugtproblemerne. "Find hørmens ejermand", stod der således i Århus Stiftstidende d. 15.08.98; nu kan vi i hvert fald melde hus forbi. Til gengæld vil vi anbefale, at Miljøstyrelsens afgørelse på vor anke nu inddrages som et vigtigt redskab i det videre arbejde med at løse lugtproblemerne over Århus.

Naturbeskyttelsesloven:

I denne valgperiode har lokalkomiteen taget stilling til 34 dispensationsansøgninger vedrørende naturbeskyttelseslovens generelle beskyttelsesbestemmelser og beskyttelseslinjer. Efter grundig gennemgang har vi valgt at undlade at anke nogen af disse afgørelser. Derimod har vi i flere tilfælde sammen med Fredningsnævnet på åstedet forhandlet os frem til et for naturen og landskabet bedre resultat end det oprindeligt fremlagte. I et enkelt tilfælde (sognegård ved Kolt Kirke) medførte forhandlingen, at ansøgningen blev henlagt.

Årslev Engsø:

En af dispensationerne vedrører det hidtil største naturgenopretningsprojekt i Århus kommune - Årslev Engsø.

I forbindelse med behandlingen af restaureringsprojektet for Brabrand Sø meddelte Fredningsnævnet tilbage i 1990, at deponering af sediment i Århus Ådal kun kunne tillades frem til 1. januar 1998, med mindre der forinden blev rejst en helt ny fredningssag for området. Siden er der udarbejdet et omfattende detailprojekt for naturgenopretning med en omlægning af Århus Å og etablering af en sø i de lavest liggende dele af ådalen som de centrale elementer. Specielt en meget tidsrøvende og forgæves tilskudsansøgning til EU har dog medført, at tidsfristen uheldigvis ikke har kunnet overholdes.

På den baggrund har Fredningsnævnet meddelt dispensation til bibeholdelse af afvandingsbassinerne for en periode på 2 år fra afgørelsens dato (d.v.s. frem til d. 09.06. 2000). Det er et vilkår, at arealet skal være fuldt retableret, såfremt der ikke inden er rejst en ny fredningssag. Yderligere udsættelser kan næppe forventes. - Det er i spændt forventning, vi ser frem til det nye fredningsforslag; skal søen som planlagt være færdigretableret i år 2000 eller senest 2001, bliver der travlhed i kommunens Naturforvaltning.

Skilteskov:

Ved sidste årsmøde gennemgik vi grundigt problematikken om ulovlige skilte i det åbne land og amtets klare modvilje i forbindelse med den sagsbehandling, de lovgivningsmæssigt er forpligtiget til. Siden har emnet været rejst i såvel Det Grønne Råd som ved et efterfølgende møde mellem forvaltningen og DN. Desværre må vi konstatere, at der er en total mangel på forståelse og lydhørhed

fra tilsynsmyndighedens side. Selv indbragte anmeldelser, hvor amtet direkte lover at underrette os, hører vi efter afslutning intet til. Derfor vil vi i forbindelse med næste repræsentantskabsmøde i denne måned anmode hovedforeningen om at gå ind i sagen.

Fredede træer:

På havskrænten langs Strandvejen syd for Århus findes en meget smuk og karakteristisk bøgebevoksning. I 1928 blev bevoksningen fredet ved kendelse. Siden har det været nødvendigt flere gange at foretage mindre fældninger, hvilket kun må ske efter forudgående tilladelse fra Fredningsnævnet. I 1997 blev alle de fredede træer genenmgået og nummereret, og deres sundhedstilstand fastlagt. Generelt er træerne sunde og kronernes bladfylde god. Alligevel er der i efteråret 1998 på trods af registrering og fredning uden tilladelse foretaget omfattende fældninger og beskæringer specielt omkring hjørnet Strandvejen / Carl Nielsens Vej. Denne bevidste overtrædelse af fredningsbestemmelserne har komiteen anmeldt til tilsyns-myndigheden, Århus amt. Samtidig har vi i lighed med Århus kommune anmodet om, at fredningen tages op til revision (eller præcision), så det er bevoksningen og dermed også opvæksten og ikke de enkelte træer, der omfattes af bestemmelserne. P.t. har vi ikke hørt om amtets stillingtagen, men modsat den følgende sag kan det skyldes, at anmeldelsen er af nyere dato.

Petanquebane:

Sidste år anmeldte vi en petanquebane anlagt i strid med lovens bestemmelser om den såkaldte strandbeskyttelseslinje. D. 05.11.97 blev der givet en 3 ugers frist for fjernelse af banen subsidiært ansøgning om lovliggørelse. Nu er der ikke bare gået 3 uger men et helt år, og intet er sket. - Desværre er det ikke nogen undtagelse, at der ikke følges op på de betingelser, der bliver stillet i forbindelse med sådanne afgørelser!

Mag. 2. afd.:

Hidtil har vort samarbejde med Århus kommune omfattet 2 magistratsafdelinger nemlig 1. og 2. Efter en omlægning pr. 01.01.98 er stort set hele vort interesseområde (bortset fra affald) dækket af én magistrat, 2. afdeling.

Det formelle samarbejde med Århus kommune sker på mange fronter. Vi er således repræsenterede i kommunens 3 Naturbruger-råd og i Økologisk Forum; hertil kommer, at det efterhånden er blevet en tradition, at vi ved årets begyndelse inviteres til møde i teknisk forvaltning, hvor vi får lov til at sætte dagsordenen. Så forskellige emner som økologisk jordbrug, slamdeponering, sprøjtefrie områder, grøn prioriteringsplan, reklameskiltning og lysforurening kan belyse spændvidden i samarbejdet. Som forventeligt er vi ikke enige med kommunen i et og alt på natur- og miljøområdet, men mulighederne for at komme til orde og få de rette informationer kan næppe være bedre.

Dansk Center for
Byøkologi:

Et af lokalkomiteens medlemmer er medlem af fondsbestyrelsen for Dansk Center for Byøkologi, som to ministre og Århusborgmesteren "søsatte" i december 1996 i Århus. Byøkologi havde indtil dette tidspunkt hovedsageligt været græsroddernes og idealisternes domæne. Nu skulle der struktureres og skabes overblik til gavn for alle. Centret skal bl.a. opbygge en vidensbank over byøkologiske aktiviteter i Danmark til gavn for almenheden, ligesom medarbejderne - mod betaling skal klare konsulentopgaver. Når dette sammenholdes med kravene om, at centret skal skaffe sig indtægter til dækning af 2/3 af udgifterne i perioden 1996-1999 og "hvile-i-sig-selv" derefter, er det let at forestille sig, hvor arbejdsindsatsen ligger. Det er blevet tydeligt, at ministrene og Århus Kommune må se hinanden meget dybt i øjnene og indse, at forventningerne til centret og de finansielle rammer for centret ikke er i balance.

Foreningen
Dansk Byøkologi:

Det folkelige fundament for Dansk Center for Byøkologi eksisterer hovedsageligt i form af Foreningen Dansk Byøkologi. Foreningen blev stiftet i begyndelsen af 1998, og DN lokalt er ligeledes repræsenteret i bestyrelsen her. Foreningen skal være et forum for debat og erfaringsudveksling. Derudover skal foreningen fungere som sparringspartner for Dansk Center for Byøkologi. Medlemmerne støtter centret økonomisk, som igen leverer forskellige ydelser til gengæld. Da foreningen er inde i sit første leveår, kan vi alle kun ønske foreningen held og lykke med sit virke.

Det Grønne Råd:

Amtets rådgivende organ vedrørende spørgsmål med relation til naturbeskyttelsesloven - Det Grønne Råd - er blevet væsentligt udvidet, så det nu består af repræsentanter for Friluftsrådet, Landboforeningerne, Dansk Familielandbrug, Kommuneforeningen, Dansk Botanisk Forening, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Skovforening, Danmarks Sportsfiskerforbund og DN.

Der har været afholdt 3 møder siden sidst; af større debatemner kan nævnes Naturforvaltningsprogram 1998, Amtets tilsynsforpligtigelse, diverse plejeplaner, erstatningsbiotoper og Regionplan 2001.

Århus Amt:

DN plejer en gang om året at mødes med relevante sagsbehandlere samt formanden for Udvalget for Miljø og Trafik for at drøfte forhold, der falder uden for Det Grønne Råds arbejdsområde; det har specielt drejet sig om spørgsmål i forbindelse til Miljøbeskyttelsesloven. I februar i år fik vi meddelelse om, at disse miljøkontaktmøder ville ophøre; samtidig ville man opprioritere kontakten via det udvidede Grønne Råd. Siden har amtet dog givet tilsagn om, at man efter henvendelse fra DN gerne vil

diskutere aktuelle emner, der falder uden for Det Grønne Råd. Et aktuelt og vigtigt debattemne kunne f.eks. være henvisning til renere teknologi i forbindelse med godkendelsesprocedure for særligt forurenende virksomheder.

Samarbejde iøvrigt: Foruden ovenstående samarbejder lokalkomiteen med en lang række interesseorganisationer og privatpersoner. Uden dette omfattende samarbejde vil det ikke være muligt at varetage funktionen som naturens advokat.

DN: Det samlede medlemstal i foreningen holder sig efterhånden nogenlunde stabilt på godt 200.000. Samme stabilitet karakteriserer det lokale medlemstal; i 1996 var der således 10.880, i 1997 9.717 og nu i 1998 9.805 medlemmer i Århus kommune.

Kampagner m.v.: Af DN's aktivitetsplan for 1999 kan man se, hvad det kommende års indsatsområder forventes at blive. Af større projekter nævnes 4:

- National plan for Danmarks natur: Sammenhæng mellem fredning, naturgenopretning og naturbeskyttelse
- Den tredje landboreform: Et bæredygtigt landbrug
- Et sundt miljø: Bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre
- Agenda 21: Hvordan måler vi bæredygtighed?.

Hertil kommer 3 kampagnetemaer:

- Myter og realiteter om trafik
- Naturpleje og -genopretning på egen jord
- Ren og køn uden gift (om rengøringsmidler og personlig pleje).

Aktivitetsplanen samt status for 1988-planen kan ses i nyeste nummer af DN-Kontakt 5/98, som interesserede kan rekvirere ved henvendelse til hovedforeningen, der har fået ny adresse og telefonnummer (Masnedøgade 20, 2100 København Ø. Tlf.: 31 17 40 00).

Bladindstik: Lokalt har vi også startet en kampagne. Vi vil prøve at være mere synlige og i højere grad end tidligere vise omgivelserne, hvad vi aktuelt arbejder med. Samtidig vil vi gerne have flere medlemmer til vore arrangementer, specielt ville det være rart med flere aktive deltagere ved årsmøderne, som jo svarer til en generalforsamling. I første omgang har forretningsudvalget bevilget midler til i 4 numre af medlemsbladet Natur og Miljø at indsætte et ark som midtersider. Det første forsøg kunne for hovedparten af kommunens medlemmer ses i det nummer, der udkom i slutningen af september. Vi vil være meget taknemmelige for at få kommentarer til dette initiativ.

Tak: Jeg vil som sædvanlig benytte denne lejlighed til at rette en varm tak til foreningens mange medlemmer. Uden deres støtte og vagt-

Medlemsarrangementer: somme blikke kunne DN's arbejde for beskyttelse af vor natur og miljø simpelthen ikke gennemføres. I sæsonen 1997/98 har lokalkomiteen tilbudt følgende arrangementer:

- 06.12.** Hjerl Hede og Flyndersø.
- 16.02.** Foredrag: Skovflåt og borreliose.
- 05.03.** Foredrag: Galapagos.
- 28.03.** Vandretur på Helgenæs.
- 04.04.-15.04.** Påsketur til Galapagosøerne.
- 03.05.** Botanisk ekskursion til Sønderskov, Rugaard. Arr. i samarb. m. Dansk Botanisk Forening.
- 17.05.** Fugleekskursion til Kettinge Nor og besøg på Johannes Larsens Museum.
- 07.06.** Fuglestemmetur, Ørnereden.
- 07.06.** De vilde blomsters dag:
Skovmøllen, Marselisborg Skov.
Kasted Mose.
Ørnereden.
Kalø Slotsruin.
- 04.07.-18.07.** Mexicos natur og kultur.
- 08.08.** Lægeplanter, krydderurter og snapseurter v. bl.a. Øm Kloster.
- 30.08.** Pileekskursion til Lillering Skov og Stjær Stenskov.
- 05.09.** Tipperne og vestjysk natur.
- 20.09.** Vandretur i Mols Bjerge.
- 25.10.** Vandretur Skanderborg - Århus.

Håb forude? Også i år må vi beklage, at det har været nødvendigt at aflyse enkelte ture på grund af manglende tilslutning.

Netop som kladden til denne beretning skrives, er byrådet i Århus ved at afslutte den årlige budgetforhandling. Noget overraskende men yderst glædeligt er rådet over en bred front pludselig vågnet op af tornerosesøvn og begyndt at sætte pris på miljøet. 17 millioner kroner helt præcist. Indsatsområderne er bl.a. følgende:

- Undersøgelse vedr. genindførelse af sporvogne i Århus
- Sikring af rent drikkevand
- Nedsættelse af miljøudvalg
- Agenda 21 pulje for grønne initiativer
- Grøn pulje til såkaldt grøn beskæftigelse
- Iværksættelse af luftkvalitetsmålinger
- Pulje til energibesparende foranstaltninger i kommunale institutioner
- Pulje til bycykler, delebiler og undersøgelse af mulighederne i de såkaldte park and rideanlæg
- Styrkelse af miljøbevidsthed i folkeskolen.

Måske er der alligevel håb forude; i hvert fald er signalet fra Rådhuset en tilkendegivelse af, at det stridbare arbejde med natur og miljø ikke har været helt forgæves. Det luner i en ellers kold tid. Til gavn for kommunens sande tilstand!

Mundelstrup, november 1998.

Søren Højager.

LOKALKOMITEEN FOR ÅRHUS KOMMUNE.

Sammensætningen, november 1998:

- Formand: Søren Højager, Mejløvænget 4, 8381 Mundelstrup.
Tlf.: 86 24 25 21.
- Næstformand: Kurt Dalsgaard Sørensen, Regenburgsgade 7 2.tv.,
8000 Århus C. Tlf.: 86 18 78 40.
Per T. Fløng, Sankt Anna Gade 55, 3.tv., 8000 Århus C.
Tlf.: 86 12 53 68.
Jens D. Holbech, Marselisborg Allé 32 4., 8000 Århus C.
Tlf.: 86 19 50 91.
Birgit Tejg Jensen, Porsbakken 15, 8520 Lystrup.
Tlf.: 86 22 12 52.
Eva Kullberg, Kalkærparken 117, 8270 Højbjerg.
Tlf.: 86 27 84 85.
Egon Mikkelsen, Vestermøllevej 214, 8380 Trige.
Tlf.: 86 23 24 04.
Peter Thyssen, Vilh. Becks Vej 30, 8260 Viby J.
Tlf.: 86 11 47 58.
Susanne Vangsgård, Byløkken 50, 8240 Risskov.
Tlf.: 86 21 11 56.
- Suppleanter m.v.: John Hansen, Engdalsvej 79A, 1.tv., 8220 Brabrand.
Tlf.: 86 26 16 19.
Jens Laursen, Kirkevænget 60, 8310 Tranbjerg.
Tlf.: 86 29 35 30.
Lene Winther Jacobsen, Sølystgade 21 st.tv., 8000 Århus C.
Tlf.: 86 13 40 78.
Jesper Hansen, Viggo Stuckenbergs Vej 19 2.tv., 8210 Århus V.
Tlf.: 86 10 30 35.
- Natur og Ungdom: Carsten Stengaard, Vester Ringgade 218 st., 8000 Århus C.
Tlf.: 86 18 52 30.